

Parteneriat ce deschide perspective în evoluția bibliotecii: viziune comună și încredere

Ludmila CORGHENCI,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

Abstract: *Articolul reflectă beneficiile activității bibliotecii în bază de parteneriate. Autorul aduce drept exemplu relevant proiectul „Institution of the national library – its potentials and possibilities”, susținut de către Ambasada Lituaniei în Republica Moldova și Ministerul de Externe al Lituaniei. Proiectul a fost realizat în baza Acordului de colaborare, semnat în anul 2017 între Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” și Biblioteca Națională a Republicii Moldova.*

Cuvinte-cheie: *parteneriat; Biblioteca Națională; proiect.*

Abstract: *The article reflects the benefits of the library's work on a partnership basis. The author presents as an example the project "Institution of the national library - its potentials and possibilities", supported by the Lithuanian Embassy in the Republic of Moldova and the Lithuanian Foreign Ministry. The project was based on the Collaboration Agreement, signed between the "Martyno Mazvydo" Lithuanian National Library and the National Library of the Republic of Moldova in 2017.*

Keywords: *partnership; National Library; project.*

Parteneriatele, în care sunt implicate azi bibliotecile, aduc beneficii instituției, personalului de specialitate, comunității servite, prin oportunități de învățare de înaltă calitate, validarea competențelor, strategii eficiente de integrare, informare și motivare. În cadrul parteneriatelor, bibliotecile, de regulă, realizează o gamă largă de activități care consolidează cooperarea și activitățile în rețea, facilitează punerea în aplicare a practicilor inovatoare, creează deschideri de cooperare cu autorități, stimulează inițiativele transnaționale. Parteneriatele funcționale aduc o plusvaloare bibliotecilor.

Unul dintre exemplele relevante – proiectul „Institution national library – poten-

tials and possibilities”, susținut de către Ambasada Lituaniei în Republica Moldova și Ministerul de Externe al Lituaniei.

Proiectul „Institution national library – potentials and possibilities” a fost elaborat în baza Acordului de colaborare, semnat în anul 2017 între Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” și Biblioteca Națională din Republica Moldova. Acesta are scopul de a optimiza colaborarea bibliotecilor din ambele țări, precum și transferul de experiențe și bune practici. Acordul prevede vizite reciproce de documentare, colaborări în proiecte, organizarea activităților științifice și educaționale și altele.

Astfel, în luna septembrie a anului 2018, un grup de bibliotecari din diferite structuri

de la Biblioteca Națională a Republicii Moldova a efectuat o vizită de studiu și documentare la Vilnius, cunoscând în detaliu activitatea Bibliotecii Naționale din Lituania, precum și a altor categorii de biblioteci. Este vorba despre prima fază a proiectului.

Ce lecții au fost învățate în cadrul vizitei bibliotecarilor de la Biblioteca Națională din Chișinău la Vilnius?

Dar mai întâi să trecem în revistă câteva poziții fundamentale din Strategia pentru anii 2017-2020 a Bibliotecii Naționale din Lituania „Martyno Mazvydo”.

O formulare expresivă, multiaspectuală, dar atractivă și incitantă a misiunii – „De a fi un spațiu de cunoștințe lituanian care creează valori pentru public”; viziunea Bibliotecii – „De a deveni parte integrală a politicii de stat în domeniul politicii informaționale, culturii, educației, științei și a progresului economic” (1, p. 1). Redeschisă în anul 2016 (după 8 ani de reconstrucție), Biblioteca Națională din Vilnius este mai bine adaptată la nevoile utilizatorilor și așteptările vizitatorilor, dezvoltând o activitate strategică în gestionarea fluxurilor informaționale culturale, educaționale, științifice, economice și politice și contribuind la punerea în aplicare a politicii de inovare a Lituaniei, la sporirea avantajului său competitiv și la crearea societății lituaniene de cunoaștere.

Pentru perioada 2017-2020 Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” are următoarele priorități și sarcini de bază (1, p. 17-20):

- *integrarea și managementul calitativ al patrimoniului cultural lituanian* (asigurarea condițiilor legale și tehnologice pentru crearea valorii adăugate prin utilizarea și reutilizarea patrimoniului cultural; Creșterea integrității și durabilității spațiului virtual al patrimoniului cultural; încurajarea utilizării patrimoniului cultural digitizat pentru studii, cercetare, turism și industrii creative; integrarea patrimoniului cultural lituanian în spațiul de patrimoniu cultural european; dezvoltarea Băncii de date bibliografice lituaniene);

- *dezvoltarea produselor informaționale și a serviciilor care creează o valoare adăugată* (a asigura căutarea și accesul la patri-

moniul cultural digital și a produselor bazate pe concentrarea într-un singur loc; a îmbunătăți accesul la patrimoniul cultural digital prin implementarea noilor servicii privind managementul, păstrarea, utilizarea și analiza; a îmbunătăți calitatea produselor informaționale, luând în considerare tendințele noi, posibilitățile tehnologice și necesitățile utilizatorilor; a îmbunătăți accesibilitatea resurselor mass-media prin crearea de e-arhive ale presei periodice și serviciilor de analiză a presei; a dezvolta servicii extinse de cercetare, informare și analiză a datelor pentru factorii de decizie, prin cooperare cu alte organizații care activează în domeniile date);

- *îmbunătățirea condițiilor legale și tehnologice pentru accesul la informație* (a asigura accesul la e-publicații colectate de Biblioteca Națională în toate bibliotecile publice din Lituania; a îmbunătăți condițiile tehnologice de activitate a bibliotecii prin crearea de servicii computerizate de cloud pentru bibliotecile publice din Lituania și altele);

- *centru național biblioteconomic și în domeniul științelor informării* (a dezvoltat bazele de date de bibliografie națională ca resurse strategice; a eficientiza activitatea centrelor de competențe și de promovare a standardelor în biblioteconomie și științe ale informării; a îmbunătăți accesul la conținuturile științifice; a crea un sistem eficient de suport metodologic pentru bibliotecile publice prin utilizarea TIC; a crea și a implementa un model de îmbunătățire a competenței angajaților de bibliotecă, bazat pe practică și standarde internaționale).

Impresiile, rezultatele, dar mai ales impactul vizitei bibliotecarilor moldoveni la Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” au fost analizate și sintetizate, prezentate în documentul „Informație-sinteză privind vizita de documentare, efectuată la Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” în perioada 10-14 septembrie 2018, în cadrul proiectului „Institution National Library – potentials and possibilities”.

Documentul elaborat este rezultatul echipei în componența: Vera Osoianu, Aliona Muntean, Aliona Tostogan, Veronica Borș,

Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric, Cristina Caterev, Veronica Bantaș, Mariana Kiriakov, Sergiu Elașco. De ce s-a insistat pe un astfel de document? Este de fapt un raport-studiu de evaluare și impact a primei faze a proiectului, făcut accesibil pentru diriguitorii acestuia, factorii de conducere din ambele biblioteci naționale, dar mai ales pentru întreaga echipă a Bibliotecii Naționale din Republica Moldova (așa cum se cuvine într-o instituție care implementează prevederile managementului calității).

Raportul-studiu integrează 3 compartimente de bază: impresii și sugestii de ordin general; domenii de interes și responsabilități în cadrul vizitei de documentare (pentru membrii echipei BNRM); sugestii și propuneri de implementare a bunelor experiențe ale Bibliotecii Naționale din Lituania „Martyno Mazvydo” în activitatea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.

La compartimentul „Impresii și sugestii de ordin general” membrii echipei din Moldova au specificat:

- *programul vizitei* (optimal; consultarea prealabilă cu specialiștii de la BNRM în procesul de elaborare; îmbinare organică a componentelor teoretice, strategice cu prezentări practice etc.)

- *utilizarea rațională a timpului vizitei de documentare* (utilizarea efectivă a timpului funcțional; vizite în alte biblioteci; cunoașterea detaliată a infrastructurii Bibliotecii Naționale din Lituania; cunoașterea monumentelor de cultură și arhitectură).

- *spații și medii de comunicare profesională eficientă* (deschiderea colegilor; sesiuni interactive atât cu administrația Bibliotecii Naționale din Lituania, cât și cu personalul de specialitate; prezentarea mostrelor/modelelor ale activităților – de ex., BrandBook, indicatori statistici; comunicare la nivel de echipă drept componentă fundamentală a modernizării bibliotecii)

- *comodități* (cazare excelentă; punerea la dispoziție a unui spațiu special pentru depozitarea lucrurilor personale etc.).

Domeniile de interes, de centrare în cadrul vizitei au fost: modernizarea organigramei bibliotecii în scopul valorificării creativității personalului de specialitate; reorganizarea spațiilor funcționale; noi ori-

entări în politica de gestiune a resurselor documentare și informaționale; modernizarea Centrului de restaurare și conservare a documentelor; servicii de noi generații pentru utilizatori; servicii în domeniul muzicii și artelor; digitizarea documentelor în domeniul artelor; utilizarea tehnologiilor informaționale; marketing de bibliotecă; administrarea și augmentarea potențialului informațional, promoțional și de conținut al paginii WEB; managementul proiectelor; managementul evenimentelor; identificarea modalităților de implicare a BNRM în proiecte internaționale; management instituțional; aspecte transformazionale în bibliotecă; formarea profesională continuă în bibliotecă; proiecte de sprijinire a lecturii și a culturii lecturii; coordonarea activității bibliotecilor la nivel național; cercetarea în biblioteconomie și științe ale informării; priorități pentru asistența metodologică; standardizarea domeniului; statistica activității de bibliotecă; funcționalitatea cadrului legal al activității bibliotecii.

Pentru toate domeniile analizate în cadrul vizitei de documentare la Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” au fost elaborate sugestii și propuneri de implementare a bunelor experiențe, diseminate pentru personalul de specialitate a BNRM și experții proiectului (2).

Cea de-a doua fază a proiectului (octombrie 2018) a inclus vizita la Chișinău a unui grup de experți ai Bibliotecii Naționale „Martynas Mažvydas” în componența: Jolita Steponaitienė, directorul Departamentului resurse informaționale, dr. Nijolė Bliūdžiuvienė, directorul Departamentului de Științe ale Informației, Viktorija Pukėnaitė, directorul Departamentului Comunicare și Marketing. Specialiștii lituanieni au fost informați asupra serviciilor, prestate de colegii moldoveni, modul în care acestea sunt organizate și făcute publice.

Cea mai mare parte a timpului fiind dedicat evaluării activității Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, experții lituanieni au vizitat și alte biblioteci din cadrul sistemului național. O prezență deosebită a vizitei experților – organizarea conferinței publice (la 18 octombrie 2018), cu următoarele axe de discuții:

- Mentoratul – modalitate de pregătire și integrare profesională a angajatului
- Servicii de generație nouă: din experiența Bibliotecii Naționale a Lituaniei
- Priorități și activități strategice ale Bibliotecii Naționale a Lituaniei: aspecte de reper.

Accentuăm participarea la lucrările conferinței a reprezentanților bibliotecilor universitare, specializate, publice teritoriale, altor instituții – fapt ce confirmă deschiderea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova pentru schimb de informații și experiențe, transparență.

În urma evaluării rezultatelor întrevederilor de la Vilnius și Chișinău, precum și a nevoilor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, experții Bibliotecii Naționale a Lituaniei au elaborat un set de recomandări, care constituie un suport fundamental pentru perfecționarea activității BNRM, pentru un dialog profesional cu factorii de decizie și alte instituții (3).

Impactul proiectului poate fi demonstrat prin:

- cunoașterea bunilor profesioniști, deschiși comunicării și diseminării cuno-

ștințelor și deprinderilor;

- elaborarea instrumentelor documentare (sinteze, evaluări, propuneri, recomandări) de către experți și beneficiari ai proiectului, acestea fiind puse la dispoziția gestionarilor de grant, factorilor de decizie, administrațiilor instituțiilor, precum și personalului de specialitate ai instituțiilor implicate (pentru asigurarea transparenței);

▪ utilizarea recomandărilor experților din cadrul Bibliotecii Naționale din Lituania „Martyno Mazvydo” drept suport pentru planificarea activității pentru anul 2019 și de perspectivă;

▪ stabilirea de noi perspective, colaborări în contextul Acordului de colaborare, semnat în anul 2017 între Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” și Biblioteca Națională din Republica Moldova (activități educaționale, reuniuni profesionale organizate în comun etc.).

Conform angajamentelor asumate în Acord, colaborarea dintre bibliotecile naționale din Republica Moldova și Lituania se prevede a fi de lungă durată, sustenabilitatea acestuia fiind una din responsabilitățile managementului ambelor instituții.

Referințe bibliografice:

1. Biblioteca Națională a Lituaniei „Martynas Mažvydas”. Priorități și activități strategice 2017-2020. Trad. în lb. rom. de Mariana Kiriakov. Vilnius, 2017. Manuscris.
2. Informație-sinteză privind vizita de documentare, efectuată la Biblioteca Națională din Lituania „Martyno Mazvydo” în perioada 10-14 septembrie 2018, în cadrul proiectului „Institution National Library – potentials and possibilities”. Sinteză de Ludmila Corghenci. Chișinău, 2018. Manuscris.
3. Steponaitienė, Jolita, Bliūdžiuvienė, Nijolė, Viktorija Pukėnaitė. Proiectul de dezvoltare „Instituția: Biblioteca Națională – potențial și oportunități”. Sugestii pentru Biblioteca Națională a Republicii Moldova, formulate de către experții Bibliotecii Naționale a Lituaniei „Martynas Mažvydas”. Vilnius, 2018. Manuscris.